

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/1187- /2013. P.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 216/2013. (VIII. 1.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Heves Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos a Panasztestület előtt személyesen előadta, hogy 2012. szeptember 30-án a délelőtti órákban Gy. külterületén járt feleségével, abból a célból, hogy bort vásároljanak. Azonban a borospincék zárva voltak és a visszaúton észrevették, hogy egy már leszüretelt szőlőültetvényen néhány fürt szőlő lóg. *„Úgy gondolták, hogy – figyelemmel arra, hogy már leszüretelt területről van szó –, egy pár fürt szőlőt kosarukba raknak és hazavisznek”*.

Miközben ezen elhatározásuknak megfelelően elkezdtek a számukra idegen ingatlanon lévő szőlő szedését, az ingatlan tulajdonosa a helyszínen megjelent, a panaszos feleségét és a panaszost is bántalmazta, majd egy késsel megfenyegette őket. A fenyegetés hatására megrémültek és gépjárművükhöz mentek, beszálltak és a helyszínről haza távoztak. A megérkezésüket követően, negyed órával később rendőrök jelentek meg a panaszos lakásán és közölték, hogy *„a korábbi ügy miatt” elő kell őt állítaniuk a rendőrségre. Ezután megbilincseltek „és a rendőrségre vitték Gy-re”, ahol előállító helyiségbe zárták. Ezután fél órával a panaszos lakásán házkutatást tartottak, melynek során „nem éles” fegyvereket foglaltak le, ezután feleségét is bilincselve állították elő. Azt követően kihallgatták, majd Egerbe szállították őket. Az este folyamán az egri kórházban látélet készült a panaszos sérüléseiről. A fogvatartás 2012. szeptember 30-án 11:40 órától 2012. október 01-jén 11:15 óráig tartott. A panaszos sérelmezte, hogy miért bilincselve állították elő, hiszen „ő maga 69 éves, felesége 68 éves, így feltehetőleg a szökéstől, a bűnisméltléstől, vagy az összebeszéléstől nem kellett a hatóságnak tartania”*.

A Panasztestület eljárása során nyilatkoztatta a panaszost 14 kérdésben, aki az írásbeli felhívásra válaszul küldött levelében – a kérdésekre adott válaszokon túl – panaszát ki kívánta egészíteni. Ebben korábbi 2010-2012. évi bűnügyeit részletezi, az azok során folytatott nyomozási cselekményekkel kapcsolatos sérelmeinek, illetve más 2011-ben foganatosított rendőri intézkedések ismételt kivizsgálását, illetve a garázdaság vádja alóli felmentését kéri. Emellett a 14 kérdésre adott válaszok egyike szerint a panaszos az előállítás időtartamáról igazolást nem kapott. Azonban e közlést a hatóság – a panaszos nyilatkozatával egyezően – a Panasztestület kérdésére adott válasznak értékelte, mellyel kapcsolatban nem kérte a vizsgálat lefolytatását. Ezért e tekintetben az eljárást a hatóság mellőzte.

A beadvány alapján a panaszos sérelmezte:

- bilincs alkalmazását;
- a korábbi nyomozási cselekmények és rendőri intézkedések elleni panaszainak kivizsgálását;

illetve a garázdaság vádja alóli felmentését kérte.

II.

A Panasztestület a bilincs alkalmazása miatt a panaszos emberi méltóságának súlyos sérelmét állapította meg, míg más általa vizsgált kérdés kapcsán az alapjog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak. Erre tekintettel illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást:

- a panaszbejelentésről készített jegyzőkönyv, panasz kiegészítés (4 lap);
- az előállításról készített rendőri jelentés (2 lap);
- nyilvántartási adatok 2. és 3. oldala (2 lap);
- rendőri jelentés adatgyűjtésről (2 lap).

1. A bilincs alkalmazása.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 48. § a)-d) pontjai alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdés c) pontja alapján bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg.

A panaszossal történt kapcsolatfelvételtől, adatgyűjtéstől valamint az előállításról szóló rendőri jelentés szerint bejelentés alapján – utasításra – érkezett a helyszínre. A bejelentés szerint a keresett személy más szülőltetvényén jogtalanul szőlőt tulajdonított el, majd a tulajdonost – szóváltást követően – ismeretlen típusú fegyvernek látszó tárggyal megfenyegette, majd a helyszínt elhagyta. A bejelentő által közölt adatok alapján a fenyegető személy nagy valószínűséggel a panaszos volt. Ezért kaptak utasítást az intézkedő rendőrök, hogy a panaszos lakásán jelenjenek meg. A bejelentés fegyverre vonatkozó részére tekintettel – az ésszerű kockázatvállalás érdekében – az ügyeletes több rendőrt küldött a panaszos lakására. A panaszos lakására érve őt ott találták a rendőrök, közölték érkezésük okát. A panaszos elismerte a jogtalan eltulajdonítási szándékát és cselekményét, ugyanakkor tagadta a fegyverrel fenyegetéssel kapcsolatos állításokat. Ezt követően a rendőr közölte, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt elő fogja őt állítani a Gy-i rendőrkapitányságra, majd előzetes figyelmeztetést követően kezeit megbilincselte.

Amint azt az Rtv-hez fűzött indokolás is kifejti a bilincs alkalmazása megelőző céllal, a támadás, a szökés megkísérlése hiányában is alkalmazható. Ellenkező értelmezés esetén értelmetlen kockázatvállalással, be kellene várni, hogy az amúgy már jogsértő cselekményt elkövetett – tehát a jogkövető magatartást korábban már kifejezetten elutasító – személy

további esetlegesen súlyosabban jogsértő magatartást tanúsítson, veszélyeztetve ezzel saját vagy mások személyét vagy javait. A rendőrnek mindezt mérlegelve, a további jogsértést megakadályozandó kell döntenie az előállítás során a bilincs alkalmazásáról. A rendőr felel azokért a jogsértő magatartásokért, szökésért, támadásért, baleset okozásért, amit az intézkedése alatt álló személy ennek során el tud követni. Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedés alapjául szolgáló események alatt – a rendőr tudomása szerint – fegyvernek látszó tárgy használatával fenyegetően, agresszívan lépett fel, a rendőr alapos okkal mérlegelte a bilincs megelőző jellegű alkalmazásának lehetőségét és döntött annak alkalmazásáról az Rtv. 48. § b) és c) pontjai alapján a támadás, illetve a szökés megelőzése érdekében.

Ezért a panasz e tekintetben nem alapos.

2. Korábbi nyomozásokkal kapcsolatos panaszainak ismételt kivizsgálása.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdésének az intézkedéskor hatályos szövege szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 196. § (1) bekezdése alapján, akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. A panaszról a Be. 199. §-a szerint az ügyész dönt. Ezek alapján a panasz kiegészítésében említett, a nyomozóhatóság korábbi tevékenységére vonatkozó részeiben – hatáskör hiányában – a hatóság érdemi vizsgálatot nem folytatott.

Ugyancsak az Rtv. 92. §-ára tekintettel hatáskör hiányában nem állt módjában a hatóságnak a panaszost garázdaság vádjá alól felmenteni.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Panasztestületnek a bilincs alkalmazásával kapcsolatosan tett megállapításaival a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet, a hatósági eljárás csak a panaszolt bilincselésre terjedt, ki ezért az FRP más megállapításaival kapcsolatosan érdemi véleményt kifejezni a hatóságnak nem állt módjában.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikke;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 35. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 48. § a)-d) pontjai, 92. § (1) bekezdése, 93. § (1) bekezdése, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdése és 199. §-a;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdés c) pontja.

Budapest, 2013. október 8.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**